

Til Klima, Energi- og Forsyningsministeriet
Fra Dansk Offshore

Industrial Carbon Management Strategy - høringsvar til grund og nærhedsnotat.

19.02.24

1. Indledning

Dansk Offshore har den 7. februar fået EU-kommissionens udkast til CCS-strategi (ICMS) i høring mhp. udarbejdelse af grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg. Dansk Offshore har i den forbindelse nedenstående bemærkninger.

2. Dansk Offshores bemærkninger til ICMS forslagsdel

ICMS skal sikre et fundament for langsigtede investeringer i CO₂-værdikæden. Dette kræver store irreversible investeringer, hvorfor Dansk Offshore vil opfordre til, at der sikres et stabilt investeringsklima for aktørerne, forudsigelighed og gennemsigthed, der kan understøtte skala, adgang og ansvar på tværs af værdikæden hurtigst muligt.

Dansk Offshores bemærkninger til strategien centrerer sig om de fremhævede bokse på siderne 9-10; 13; 15; 18; 21; 22; 23-24 og 25, da disse bokse angiver EU-kommissionen konkrete forslag og holdninger.

Bemærkninger til boks side 9-10

Der er jf. boksen et fortsat ønske om fra EU-kommissionens side til at indgå dialog med offshore-branchen og bruge den knowhow som vi besidder til i regi af EU's CCUS Forum, at *"forberede et forslag til en CO₂-transport-pakke, der vil overveje fremtidigt markeds- og omkostningsdesign, grænseoverskridende integration og planlægning, teknisk harmonisering og incitamenter til at foretage investeringer, tredjepartsadgang, tarifregulering og ejerskabsmodeller"*.

Dansk Offshore støtter varmt denne tankegang, herunder de områder, som både ICMS og CCUS Forum skal arbejde med. Selvfølgelig betinget af, at Forummet får reel indflydelse og har de relevante stakeholders med om bordet. Vi indgår gerne i dialog med ministeriet om vores syn herpå.

Som Dansk Offshore læser boksen side 9-10, så påtænker EU-kommissionen tillige at foreslå, at der ligesom på el-(ENTSO-E) og gasområdet (ENTSOG) udpeges en *koordinator* til at forestå grænseoverskridende udvikling af CO₂-infrastruktur. Det hilser vi velkomment, idet vi foreslår, at denne koordinator får en opgaveportefølje, der ligner ENTOE-E og ENTSOG mest muligt.

Bemærkninger til boks side 13

Dansk Offshore støtter ethvert tiltag, der understøtter markedstransperancen.

Dog bemærker foreningen, at det er nødvendigt at tage højde for eventuelle forretningshemmeligheder i relation offentliggørelse af de enkelte lagringsoperatørers data.

Bemærkninger til boksen side 15

Boksen side 15 foreholder sig også til opdatering af EU ETS til at imødekomme negative emissioner.

I Dansk Offshore lægger vi stor vægt på, at CCS på biogen CO2 får økonomisk værdi, så negative emissioner inkorporeres i EU ETS. Det vil sikre, at en del CO2, der i dag er teknisk ukompliceret, men et begrænset økonomisk incitament til at opsamle, rent faktisk bliver opsamlet og lagret. Mens vi venter på, at PtX-sektoren og E-fuels kommer op i skala.

Bemærkninger til boksen side 18

Dansk Offshore har ingen bemærkninger til ICMS forslag om fremme af E-fuels.

Bemærkninger til boksen side 21

Dansk Offshore er enig med EU-kommissionen i, at investeringsbehovet for at få en samlet CO2-værdikæde er meget store. Især i udviklings- og opskalingsfasen.

Vi er også enige med EU-kommissionen, at prisen på CO2 via EU-ETS er afgørende for at sikre, at CCS-værdikæder bliver rentable, skaber jobs og skaber samfundsmæssig værdi.

Endelig er vi også enige med EU-kommissionen i, at en succesfuld udbygning kræver både offentlig og privat finansiering samt stærk koordination mellem værdikædens led.

Er alle tre led ikke til stede er grundlaget for endelige og langsigtede investeringsbeslutninger det heller ikke.

Dansk Offshore er dog langt fra sikre på, at de angivne nye initiativer er stærke nok til at sikre, at en samlet EU-værdikæde kommer hurtigt nok op at stå. Dansk Offshore opfordrer derfor til, at EU-kommissionen laver en gennemgribende analyse af, om de økonomiske støtteinitiativer til at kickstarte en samlet værdikæde er på plads.

Bemærkninger til boksen side 22

Denne boks omhandler initiativer til undgåelse af not in my backyard (NIMBY).

Det er grundlæggende Dansk Offshores holdning, at kommissionen ikke skal forhold sig til initiativer, der vedrører NIMBY. Her må nærhedsprincippet gælde – det er nationalstaterne, der ved bedst, hvordan man undgår folkelig modstand mod CCS-projekter. Derfor skal det heller ikke EU-reguleres.

Bemærkninger til boksen side 23-24

Denne boks omhandler forskning og innovation. Dansk Offshore støtter op om øget forskning på området. Og vi er især enige i, at forskningen kan bidrage til forbedring standardiseringsarbejdet i relation til CO2-værdikæden.

Vi deler bekymringen for, at vi i øjeblikket mangler et komplet billede af den fysiske og kemiske adfærd af uren CO2. Og at yderligere forskning og innovation er nødvendig for at optimere (herunder energioptimere) teknologier til CO2-opsamling (f.eks. rensning af skorstensrøg).

Bemærkninger til boksen side 25

Dansk Offshore har ingen bemærkninger til denne boks.

3. Yderligere bemærkninger

Udover bemærkninger til ovenstående bokse, har Dansk Offshore tillige en række andre bemærkninger.

Storskala rørtransport forudsætter reguleret tariffing

Rørtransport er karakteriseret ved betydelige skalaeffekter målt på de gennemsnitlige rørtransportomkostninger pr. ton CO2. Dette skyldes, at anlægsomkostninger for

transport af CO₂-rør er (nogenlunde) proportional med længden af CO₂-røret og ikke kapaciteten af CO₂-røret. Derudover der tale om meget store investeringer nominelt.

Disse to markedskarakteristika kendetegner netop et naturligt monopol.

I et *ureguleret marked* repræsenterer ovenstående ikke nødvendigvis et stort samfundsmæssigt problem, hvis forventningen er, at det *samlede marked* for transport af CO₂ via rør bliver lille. Men er det modsatte tilfældet, så bliver *udbuddet* af rørkapacitet mindre end det samfundsmæssige optimale. Og *prisen* for brug af røret bliver høj pr. tons CO₂ og helt afkoblet fra omkostningerne ved at transportere CO₂'en.

I den forbindelse bemærker Dansk Offshore, at det både er et dansk politisk ønske og en markedsforventning, at det europæiske CO₂-marked bliver stort, og at Danmark skal have en stor andel af det samlede marked.

Dansk Offshore lægger derfor stor vægt på, at reguleringen af rørført CO₂ i EU lægger op til et *reguleret* marked for transport af CO₂ fra starten for så vidt angår backbone/regionale net og transnationale forbindelser. Det betyder, at Dansk Offshore har følgende ønsker til regulering af rørinfrastrukturen til CO₂:

- Gennemsigtige tariffer for brugere og potentielle brugere af rørinfrastrukturen baseret på omkostningerne til etablering, vedligehold og udvikling af CO₂-røret (omkostningsbaserede tariffer).
- Ikke-diskriminerende tredjepartsadgang, hvor rørejer ikke kan bruge "tekniske handelshindringer" til at udelukke udleder/mellemlager/endeligt lager fra markedet.
- Klart mandat til medlemstaternes "Forsyningstilsyner", så tilsynet sikrer et vel fungerende marked med reel tredjepartsadgang og baseret på omkostningsbaserede tariffer.

Tilladelsesprocesser

Der påbegyndes først i 2025 forhandlinger om guidelines for tilladelsesprocesser, herunder ansvarsfordeling mellem operatør og myndighed samt regler for finansiel sikkerhed .

Disse forhold må formodes at være essentielle og potentielt afgørende for risikoen forbundet med investeringer i CCS. Derfor risikerer vi, at den markeds gennemsigthed der ønskes med denne strategi, ikke opnår sin ønskede effekt før tidligst 2025, hvilket bremser og i værste fald blokerer for den udvikling, som er nødvendig for Europas grønne omstilling, og som branchen er klar til at accelerere.

Kommissionen identificerer selv "*long permitting procedures*" som en signifikant barriere for udviklingen af infrastrukturen (jf. side 8).

Vi ser helst, at disse forhandlinger indgår som en del af det indledende regulatoriske arbejde, herunder det arbejde som omhandler infrastrukturplanlægning – dvs. i 2024.

Renhed af CO₂:

Det er en prioritet for Kommissionen tidligt at få fastlagt regler for renhed af CO₂, som transporteres inden for EU's indre marked. Her er det helt essentielt for Dansk Offshore, at det fastlægges tidligt, hvem der bærer ansvaret for sikring af denne kvalitet.

Vi mener ikke, at det bør være downstream-aktørens ansvar at opgradere kvaliteten af CO₂, hvis upstream-aktøren ikke leverer CO₂ af tilstrækkelig kvalitet.

Sådan regulering bør naturligvis være en relevant sag for EU at regulere, da upstream og downstream kan/vil ligge i forskellige lande.

Dataindsamling:

Det fremgår af udkastet, at medlemslandene skal indberette med data og viden om

lagringslokationers beskaffenhed på et detaljeret niveau:

"...this should include technical information such as well samples, geophysical behaviour, seismic data from hydrocarbon production sites and early CO2 storage sites" (jf. side 12).

Operatørerne har i Danmark allerede foretaget en masse analyse før ansøgning om licenser både hvad angår olie/gas-aktiviteter og CCS-aktiviteter, og har derfor allerede finansieret en del af denne vidensindsamling. Vi mener derfor, at det ikke bør være licensholdernes opgave at finansiere eventuelle yderligere dataindsamling.

Med venlig hilsen
Gorm Boe Petersen,
Sekretariatschef, Dansk Offshore